SYKEHUSET ØSTFOLD

Prosedyre **Felles SØ**

Utdanningsplan - leger i spesialisering, nevrologi

Innholdsfortegnelse

1. Hensikt og målsetting 3
2. Tidslinje for spesialiseringsperioden 3
2.1 Beskrivelse av avdelingen 4
2.2 Utdanning 5
2.3 Veiledning og faglig utvikling 5
2.4 Felles kompetansemål (FKM) 5
2.5 Internundervisning 6
2.6 Forskningsaktiviteter 7
2.7 Evaluering og revisjon av utdanningsplanen 7
3. Vedlegg 7

1. Hensikt og målsetting

Utdanningsplanen gjelder for LIS i spesialiteten nevrologi ved Sykehuset Østfold HF.
I løpet av tjenesten skal LIS få en teoretisk innføring i de vanligste nevrologiske sykdommer og tilstander, samt praktisk erfaring gjennom vaktarbeid, postarbeid, journalopptak, visittgang, epikriseskriving, og poliklinisk arbeid.

Målsetning er at LIS i løpet av tjenesten skal tilegne seg teoretisk og praktisk kunnskap til å foreta selvstendige vurderinger av de fleste nevrologiske sykdommer og problemstillinger. Vurderingen vil bestå av både akutte og mer kompliserte og tidkrevende utredningspasienter, herunder kliniske vurderinger samt vurdering av vanlige supplerende undersøkelser som for eksempel laboratorieprøver, nevroradiologiske undersøkelser, undersøkelser i klinisk nevrofysiologi mv. De skal beherske praktiske prosedyrer, i henhold til målbeskrivelsen, som brukes aktivt som veiledende dokument for avdelingens veiledere og utdanningsutvalg.

Avdelingen er godkjent gruppe II-avdeling for spesialiteten nevrologi. Største delen av utdanningsløpet gjennomføres i nevrologisk avdeling på Kalnes, med rotasjon til urodynamisk poliklinikk/kvinneklinikken for oppnåelse av læringsmål 053 og 067.
I tillegg må LIS på 12 mnd. gjennomstrømsstilling til Oslo Universitetssykehus (tidl. gruppe I sykehus), med hhv. 6 mnd. i nevrologisk avdeling og 6 mnd. i nevrokirurgisk avdeling. Dette for oppnåelse av læringsmål 005, 018, 021, 062, 064, 065.

2. Tidslinje for spesialiseringsperioden

Utdanningsplan				
Tid av utdanning	Helseforetak	Sykehus	Avdeling/læringsted	Læringsmåte
0-1 år	Sykehuset Østfold	Kalnes	Nevrologisk avdeling	Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning
1-2 år	Sykehuset Østfold	Kalnes	Nevrologisk avdeling	Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning
2-3 år	Sykehuset Østfold	Kalnes	Nevrologisk avdeling	Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning
3-4 år	Oslo Universitetssykehus	Ullevål/ Rikshospitalet	Nevrokirurgisk avdeling/ nevrologisk avdeling	Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning
4-5 år	Sykehuset Østfold	Kalnes	Nevrologisk avdeling	Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning
4-5 år	Sykehuset Østfold	Kalnes	Kvinneklinikken, Urodynamisk poliklinikk	Hospitering Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning
5-6 år	Sykehuset Østfold	Kalnes	Nevrologisk avdeling	Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning
6-7 år	Sykehuset Østfold	Kalnes	Nevrologisk avdeling	Klinisk arbeid med supervisjon og veiledning

2.1 Beskrivelse av avdelingen

Vi er den eneste nevrologiske avdeling i Østfold fylke, og dekker ca. 300.000 innbyggere i Østfold og Vestby kommune.

Avdelingen består både av poliklinisk drift inkl. KNF-lab, sengepostdrift, dagbehandling, og ø-hjelps behandling i somatisk akuttmottak. På sengepost drifter vi 31 senger hvorav 15 senger benyttes til generell nevrologi og 16 senger er forbehold vår slagenhet. Sengeposten er lokalisert i døgnområde 4 på Kalnes. Poliklinikk og KNF-lab samt dagavdeling er lokalisert i Poliklinikkområde 1 på Kalnes, med kort avstand mellom sengepost og poliklinikk.

Vi tar imot alle pasienter i alle aldergrupper, med symptomer på akutt hjerneslag.
Vi har fokus på akutt slagbehandling med effektiv vurdering for intravenøs trombolyse og trombektomi, og på rask og effektiv utredning av TIA-pasienter.

Flere av overlegene har spesialkompetanse innen hjerneslag. I tillegg har avdelingen to slagsykepleiere i slagenheten, samt ergoterapeut og fysioterapeuter tilknyttet daglig i drift, i samarbeid med rehabiliteringsavdelingen. Vi har tverrfaglige møter i slagenheten.

Avdelingen har et nært samarbeid med sykehusets karkirurgiske avdeling med fasttrack-logistikk for pasienter med behov for operativ behandling av symptomgivende carotisstenoser.

Det er 6 overleger, hvorav 1 er konstituert overlege, og 1 LIS som behersker doppler-halskar, hvorav 3 overleger TCD. 4 overleger, hvorav 2 av dem er konstituert overlege, behersker botolinumtoxinbehandling. Utdanningskandidatene blir under systematisk oppfølging og veiledning opplært i både doppler-halskar og behandling med botolinumtoxin i løpet av tjenesten.

Avdelingen har spesialist i klinisk nevrofysiologi i 100 % stilling (50 % permisjon). Utdanningskandidatene har mulighet til å få god kjennskap til de vanlige nevrofysiologiske undersøkelser.

Nevrologisk dagavdeling og poliklinikk er i tillegg til leger, bemannet av 9 sykepleiere (600% stilling) som driver opplæring og oppfølging av MS-pasienter som behandles med immunmodulerende behandling, samt sykepleierdrevet poliklinikk innen Parkinson, epilepsi, hjerneslag, hjernekreft og tverrfaglig ALS team.
LIS får god erfaring med alle disse pasientgruppene, med vurderinger av MS-attakker og rutinekontroller med EDSS-score, avansert parkinsonbehandling ved regelmessige kontroller av pasienter med både peroral, subkutan og intravenøse behandlinger. I tillegg tilbyr vi intratecal backlofenbehandling samt VNS kontroller.

Avdelingen har et nært samarbeid med nevrokirurgisk avdeling OUS (Rikshospitalet og Ullevål) og Radiumhospitalet, samt sykehusets lokale onkologiske avdeling vedrørende kreftpasienter. Vi følger selv opp tumorpasienter med for eksempel Temodalbehandling (og CCNU, mv) ved nevrologisk poliklinikk.

Via sykehusets intranett har vi tilgang til flere referansedatabaser, kliniske oppslagsverk og tidsskrifter, som for eksempel Pubmed, Medline, Bibsys, Cochrane Library, Up to date, NEL, BMJ, Lancet, New England Journal, Tidsskriftet, osv.

Sykehuset har et velfungerende bibliotek som gir oss god litteraturservice, og avdelingen har selv en mindre boksamling med de siste utgaver av de mest brukte nevrologiske oppslagsverk. Legene har arbeidsstasjoner fordelt på arbeidsplasser (kontorlandskap) i poliklinikkområde 1, samt lokaler i modulbygget tilknyttet sykehusbygget.

LIS legers arbeidsplan utgjør primærvakt og sekundærvakt, samt differensiert på kompetansenivå som reflekterer kunnskaps nivå/ferdighets oppnåelse, samt beregnet for å oppnå læringsmål relatert til akutt nevrologi og hjerneslag.
Både LIS og overlegers arbeidsplan skal sikre kontinuitet på drift av sengeposten, og vi etterstreber at alle som skal helgevakter har sengepostarbeid uken før og mandagen etter helgevakten.

Det er daglig LIS-poliklinikk inkludert øyeblikkelig hjelpspoliklinikk. For å sikre mest mulig utdanningseffekt ved poliklinisk drift har LIS-legene ansvar for 5 pasienter daglig. Den siste timen møtes alle LIS-legene på poliklinikk med en dedikert overlege for differensial diagnostisk gjennomgang av alle pasienter. Overlegens siste konsultasjonstime er da sperret for dette møtet (vi kaller det «round-table»).
Alle avdelingsleger inngår i en rotasjonsmodul med 4 måneder varighet i poliklinikk. Rotasjonen er delt i 8 kompetanseområder; rotasjonen skal sike at kandidaten får gjennomgått all sykdomsgrupper innen fagområdet. Samtidig som kandidaten gis nødvendig veiledning og supervisjon.

Vi har overlege i akuttmottak fra mandag til fredag, kl.08.00-16.00. Det betyr bedre kvalitet av både pasientbehandling og gode undervisningsmuligheter av aktuelle vakthavende LIS i akuttmottak.
Overlegene har i pt 9-delt vaktplan med tilstedevakt til kl. 21.00 hverdager, og til kl.17.00 lørdag og søndag. Dette bidrar til bedre kontinuitet, reduksjon av vaktbelastning både for LIS og overlege samt bedre pasientsikkerhet.

2.2 Utdanning

Utdanningsutvalgets medlemmer og funksjonsperiode: Utdanningsutvalget består fortiden av overlege Porianos (Leder) og seksjonsoverlege Gajdzik samt dr. Nordhaug fra LIS-gruppe.

Alle avdelingens leger er hver dag tilstedte på morgenmøtet hvor nye pasienter refereres, differensialdiagnostiske overveielser diskuteres og plan for utredning fremlegges. Røntgenmøtet er integrert i morgenmøtet.
Undervisning foregår direkte i etterkant av morgenmøte/røntgenmøte med en varighet på 30 minutter per seanse, 4 ganger ukentlig. Epikrisene kontrasigneres alltid av visiterende overlege.

Avdelingen har internundervisning mandag, tirsdag, onsdag og fredag. Annenhver fredag er det fellesundervisning for alle sykehusets leger i rotasjonsordning hvor hver avdeling har ett innlegg per halvår (fredagsmøte).
De øvrige fredager gjennomgår vi valgfri artikkel i forbindelse med avdelingens morgenmøte. Tirsdager har vi MS forum, hvor nevrologer, radiologer og MS-sykepleier deltar. Det opprettes tverrfaglige ad hoc møter ved andre kompliserte problemstillinger.

Opplæring, etterutdanning og videreutdanning tilrettelegges etter behov og ønsker, samtidig som forsvarlig bemanning må ivaretas. LIS får prioritert de anbefalte kursene. Vi oppmuntrer til deltagelse på relevante kongresser som også prioriteres i avdelingens kompetanseplan.

2.3 Veiledning og faglig utvikling

LIS tildeles veileder ved tiltredelse, og mottar en skriftlig oversikt over veiledere sammen med avdelingens viktigste prosedyrer, sjekkliste for nyansatte og informasjon om avdelingen.

For tiden er det 5 overleger med formell veilederkompetanse i klinisk drift.
Vi har innført månedlige veiledersamtaler. Veiledningssamtalene skal baseres på målbeskrivelse og retningslinjer for veiledning gitt av DNLF. LIS har selv ansvar å avtale veiledningstimer, administrasjon kan fasilitere drift etter presentert forslag. Evaluering av faglig progresjon for LIS-legene skjer blant annet gjennom regelmessige overlegemøter hvor dette er et av temaene.

2.4 Felles kompetansemål (FKM)

2.4.1 Felles kompetansemodul (FKM) i Sykehuset Østfold

FKM inneholder emnene:

- Etikk
- Forskningsforståelse
- Kommunikasjon
- Kunnskapshåndtering
- Kvalitet- og pasientsikkerhet
- Lovverk

- Pasient- og brukermedvirkning
- Samhandling
- Systemforståelse, organisasjonsutvikling og ledelse

FKM skal integreres i hele utdanningsløpet til Leger i spesialisering (LIS) og samordnes i stor grad på foretaksnivå. SØ har hatt en arbeidsgruppe med representanter fra ulike spesialiteter i sykehuset til å beskrive læringsaktiviteter tilknyttet de enkelte læringsmål i FKM.

2.4.2 Læringsaktiviteter FKM

Læringsmålene i Felleskompetansemodul oppnås gjennom følgende læringsaktiviteter:

- 1:1-veiledning:
  Hver LIS 2/3 skal ha minimum 10 veiledningssamtaler i året og skal sammen med veileder gjennomføre og dokumentere i Kompetanseportalen
- Gruppeveiledning/seminar:
  SØ har på bakgrunn av gode erfaringer med LIS 1 valgt samme inndeling av fagområdene i felles kompetansemodul for gruppeveiledning/forskningsseminar som for LIS 1. Hver gruppeveiledning blir på tre timer og settes opp fire ganger i året, slik at LIS 2/3 skal kunne melde seg på når det passer. Hver LIS 2/3 gjennomfører én gruppeveiledning innen temaene «Kvalitet, pasientsikkerhet, lovverk og etikk» og «Medvirkning, opplæring, samhandling, kommunikasjon» i tillegg til forskningsseminaret.
- Forbedringsarbeid:
  SØ har vi besluttet at LIS 2/3 i løpet av sin utdanningstid gjennomfører et forbedringsarbeid etter følgende kriterier: Forbedringsarbeidet skal organiseres i drift som et prosjektarbeid som pågår over en viss tid. Introduksjon til arbeidet (undervisning) kan skje enten via internundervisning/morgenmøter (favner da også overleger) eller via kurs/instruksjonsfilm. Temaer til prosjekt initieres enten av klinikk, forskningsavdelingen eller LIS. Godkjenning av prosjektarbeidet til LIS godkjennes enten av veileder eller leder/klinikkledelse.

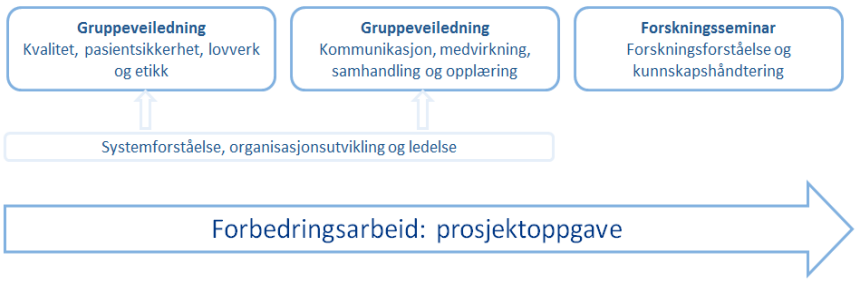

2.4.3 Veilederkurs for leger

Sykehuset Østfold tilbyr lokale veilederkurs fire ganger i året. Kurset går over to dager og tar for seg temaene supervisjon og veiledning. Veiledningskurset er obligatorisk for alle LIS.

2.4.4 Nasjonale kurs

Det er også krav til å gjennomføre noen nasjonale kurs

- Administrasjon og ledelse (30 timer)
- Sakkyndighetsarbeid

2.4.5 Klinisk drift

Praktisk trening i ulike temaer i FKM skjer også via klinisk drift.

2.5 Internundervisning

Pasientkasuistikk og faglig diskusjoner foretas daglig på en kombinert morgenmøtet/ røntgenmøtet og ved enkelte lunsjmøter, samt i forbindelse med diverse fora for enkelte sykdomsgrupper inkludert MS, bevegelsesforstyrrelser, epilepsi, ALS, hjernekreft samt tromboseforum.

Radiologdemonstrasjoner gjøres daglig ved morgenmøte som er kombinert med røntgenmøte.

Faglig innlegg har vi hver mandag, tirsdag og onsdag etter morgenmøte/røntgenmøte, samt hver annen fredag. I tillegg til dette er det forum møter på torsdager etter morgenmøte.
Dagene er delt i emner. En dag i uka (MAN) tas det et klinisk tema. En dag (TIR) er det temaer etter tekstbok i nevrologi, delt etter sykdomsgrupper. En dag (ONS) er det enten undervisning i klinisk praktiske ferdigheter eksempelvis behandling av dystoni og spastisitet, Ultralydundersøkelse av halskar mv, eller gjennomgang av enkelte behandlingsretningslinjer, diverse kliniske scoringsskjemaer. Eventuelt undervisning ved eksterne foredragsholdere eller sammen med andre avdelinger i felles arenaer (eks. smerte, øye sykdommer, ØNH problemstillinger osv.) kan settes på siste dag. Annenhver fredag presenteres kasuistikker eller valgfri artikkel, dette alterneres med felles sykehusets fellesundervisning av legegruppen.

Fordeling av ansvar for den teoretiske undervisningen ivaretas av Utdanningskomitéen.
Det skal være innlegg ved 2 LIS og en Overlege per uke, i tillegg til kasuistikk og/eller artikkelreferat.

Det er satt av tid til fordypning i LIS-turnus, med minst 4 timer per uke totalt. Undervisningsplan tildeles minst 1 måned før oppstart av undervisningsperioden 2 ganger per år, slik at kandidatene får tid til forberedelse. LIS-legene oppmuntres til å bruke sin fordypningstid utelukkende til fordypning.

2.6 Forskningsaktiviteter

Avdeling deltar i flere forskningsprosjekter. En overlege jobber med forskningsprosjekt innen epilepsi i samarbeid med OUS Rikshospitalet nevrologisk avdeling med veileder der. En annen overlege har et forskningsprosjekt innen slagdiagnostikk i samarbeid med OUS Rikshospitalet med veileder der. Begge har hatt godkjent og finansiert 50 % forskningspermisjon fra og med 2015. En LIS er i 100 % forskningspermisjon som ledd i sitt PhD prosjekt (også NORFIB studien) med veileder på Rikshospitalet. En av avdelingens overleger har fullført sitt doktorgradsprosjekt med forskning på carotisplakk.

2.7 Evaluering og revisjon av utdanningsplanen

Utdanningsutvalget gjør årlig vurdering av utdanningsaktivitetene, eller oftere ved behov. Sentrale retningslinjer og innhenting av tilbakemeldinger fra kollegiet legger grunnlag for evalueringen. Ved behov for endring av utdanningsplan vil dette meldes inn til avdelingsleder. I samråd med utdanningsutvalget iverksettes endringstiltak, med hensikt å sikre at krav om utdanningsaktivitet oppfylles. Utdanningsplanen gjennomgås minst 4 ganger per år.

3. Vedlegg

Serusrapport, Se serus.no

Slutt på Prosedyre